

Секція: Проблеми макроекономіки

ШЕВЧЕНКО І.Ю.

к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

м. Харків, Україна

АНАЛІЗ КОНЦЕПЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ЦІЛЬОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ЛЕГКОВОГО АВТОМОБІЛЕБУДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Автомобілебудування є провідною підгалуззю машинобудування в Україні.

За актуальними даними Державної служби статистики України, у період з січня по грудень 2014 року обсяг реалізованих транспортних засобів становив 11,77% обсягу реалізованої продукції вітчизняного машинобудування та 0,93% обсягу реалізованої промислової продукції в Україні [1]. За період з січня по серпень 2015 року обсяг реалізованих транспортних засобів склав вже 35,54% обсягу реалізованої продукції вітчизняного машинобудування та 2,30% обсягу реалізованої промислової продукції в Україні, що є значним зростанням [2].

При цьому традиційно в середньому 83% усього обсягу виготовленої та реалізованої продукції автомобілебудування складають легкові автомобілі [3].

Зазначене в сукупності свідчить про стратегічну важливість забезпечення розвитку саме легкового автомобілебудування України, що обов'язково має отримувати адекватне відображення при здійсненні державного регулювання розвитку вітчизняного автомобілебудування органами державної влади в межах повноважень із застосуванням методів державного регулювання на основі нормативно-правової бази.

У системі методів державного регулювання закономірно чільне місце належить програмно-цільовому методу – способу розв’язання державою проблем соціально-економічного розвитку за допомогою розроблення та проведення системи програмних заходів, орієнтованих на цілі, досягнення яких забезпечує вирішення проблем, що виникають, та сприяє підвищенню ефективності державного регулювання [4].

Програмно-цільовий метод використовується в умовах наявності проблемних ситуацій, які не знаходять свого вирішення в інерційному режимі функціонування об’єкта та спирається на використання логічної схеми «цілі програми – шляхи досягнення програмних цілей – засоби, необхідні для практичної реалізації шляхів» [5].

Вітчизняне автомобілебудування накопило безліч складних, глибоких і системних проблем, комплексність яких актуалізує застосування саме програмно-цільового методу державного регулювання.

На початку 2014 року Кабінетом Міністрів України було прийнято Розпорядження «Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми розвитку легкового автомобілебудування на період до 2020 року» [6], в якому зазначалася стратегічна необхідність забезпечення розвитку легкового автомобілебудування в Україні з огляду на два ключові фактори: 1) значний внесок даної підгалузі вітчизняного машинобудування в формування державного бюджету за рахунок забезпечення високого показника доданої вартості (понад 70%); 2) значний ефект синергізму, що досягається у разі розвитку вітчизняного легкового автомобілебудування, а саме: створення одного робочого місця на підприємствах автомобілебудівної галузі сприяє створенню щонайменше шести робочих місць у суміжних галузях (виробництво металопрокату, пластмас тощо).

Відповідно до вимог написання програмних документів концепція, що аналізується, містить стандартні базові елементи: «мета», «шляхи», «способи» та «результати» реалізації економічної програми.

Наглядно концептуальна модель Державної цільової економічної програми розвитку легкового автомобілебудування на період до 2020 року представлена на рис. 1.

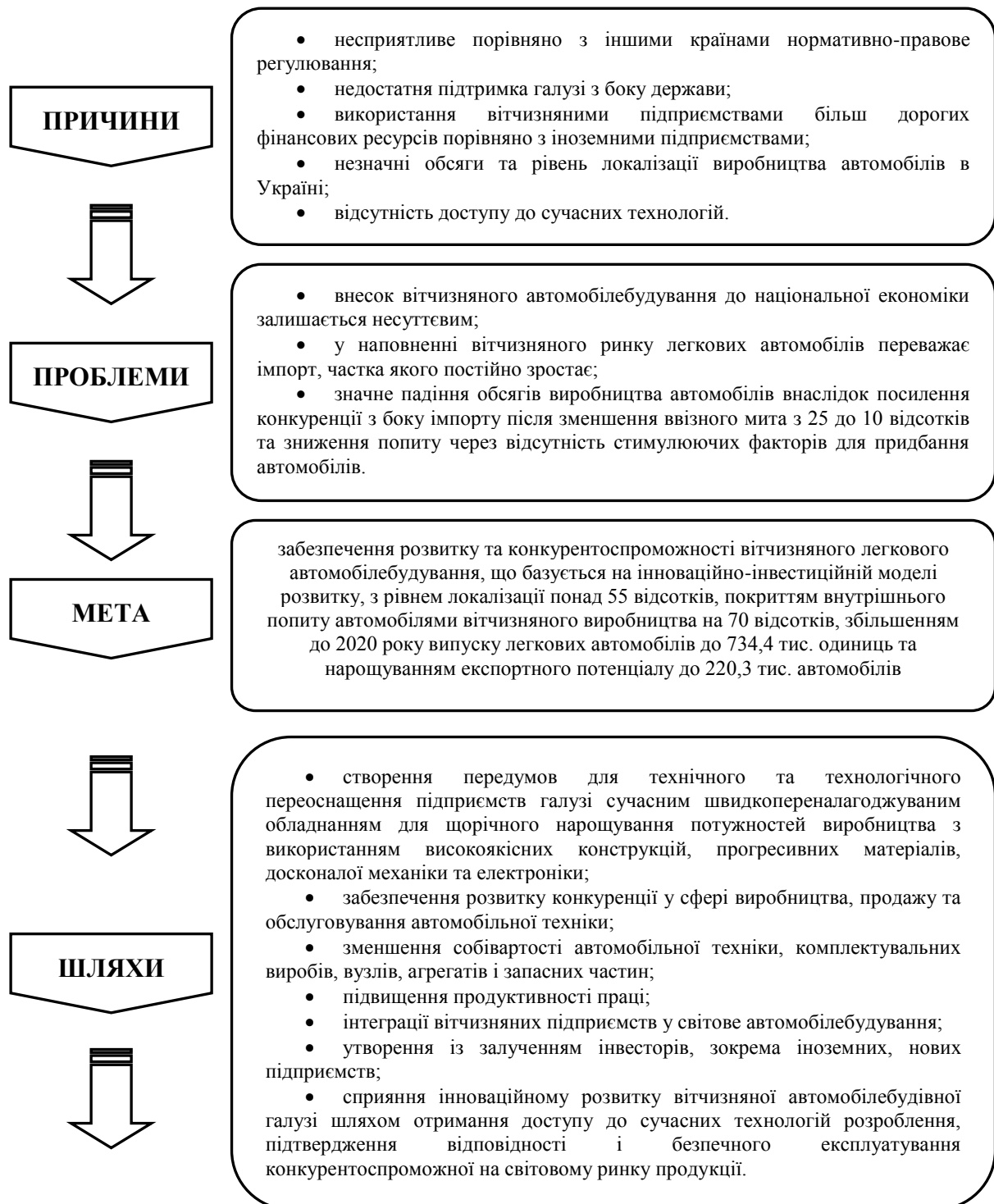

Рисунок 1 – Концептуальна модель Державної цільової економічної програми розвитку легкового автомобілебудування на період до 2020 року (початок) (побудовано автором за даними [6])

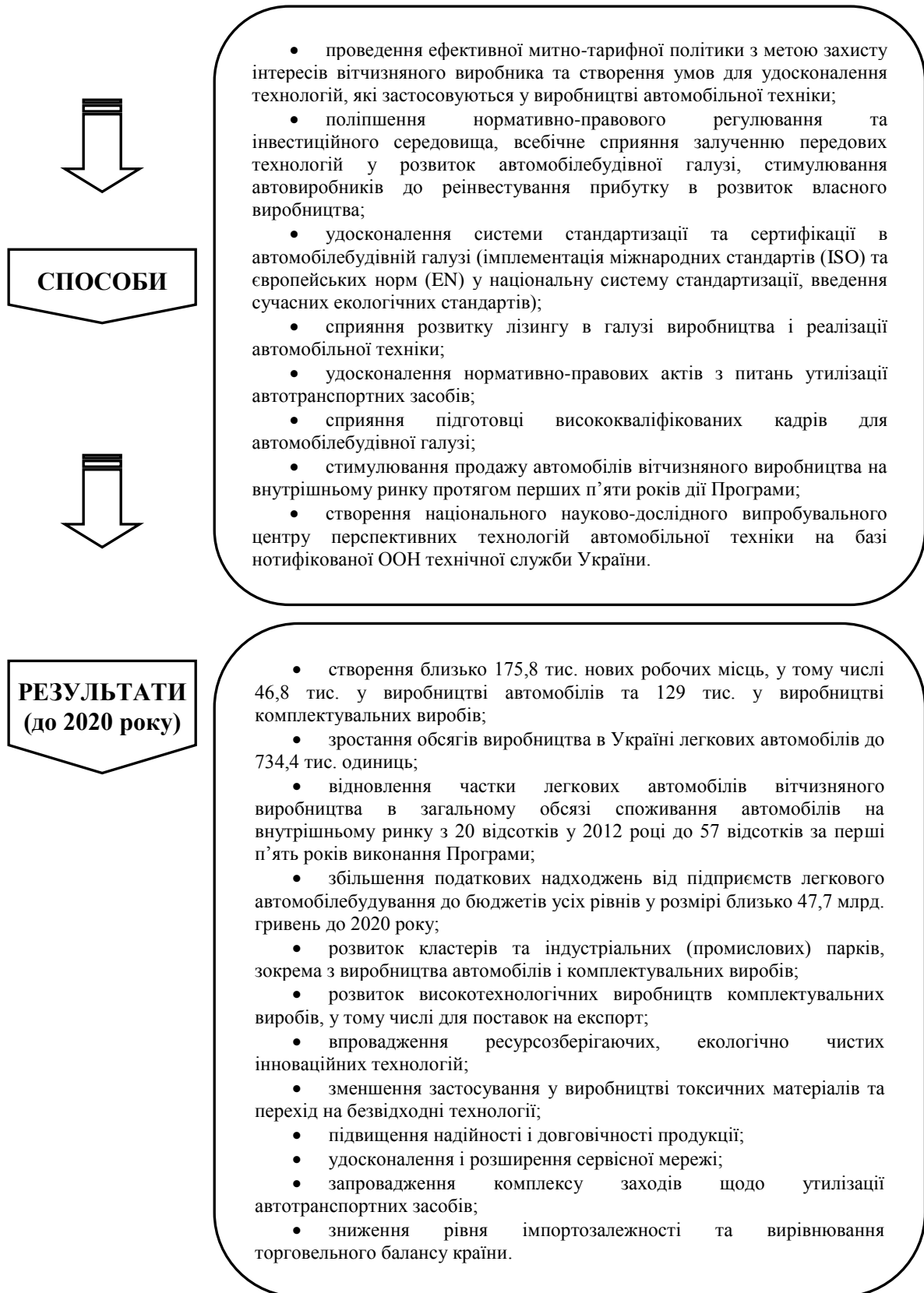

Рисунок 1 – Концептуальна модель Державної цільової економічної програми розвитку легкового автомобілебудування на період до 2020 року (закінчення) (побудовано автором за даними [6])

Як зазначалося вище, концептуальна модель, що аналізується, містить базові елементи – «мета», «шляхи та способи» і «результати», проте, як бачимо з рис. 1, у даному нормативно-правовому акті не отримали відображення не менш важливі складові будь-якого програмного документу – «фінансування» (кошти бюджетного та позабюджетного походження, що складають обсяг фінансування програми), «ієрархічна структура» (керівники, виконавці та співвиконавці програми) та «відповідальність» (відповідальність керівників, виконавців та співвиконавців за невиконання або неналежне виконання програми).

Тим самим, результати дослідження вказують на необхідність доопрацювання Концепції Державної цільової економічної програми розвитку легкового автомобілебудування на період до 2020 року.

Література:

1) Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2014 рік / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Заголовок з екрану.

2) Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності за січень-серпень 2015 року / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Заголовок з екрану.

3) Шевченко І.Ю. Тенденції та закономірності розвитку ринку продажу автомобілів в Україні / І.Ю. Шевченко // Економічний простір: Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: ПДАБА. – 2014. – № 90. – С. 120-127.

4) Шевченко І.Ю. Цільове програмування як ефективний метод державного регулювання розвитку автомобілебудування в Україні / І.Ю. Шевченко // Перспективи розвитку транспортного комплексу: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Дніпропетровськ, 5-6 листопада 2015 р. / [під наук. ред. Котлубая О.М.]; НАНУ, МОНУ, МІУ та ін. – Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2015. – С. 53-55.

5) Кононенко П.И. Стратегическое программно-целевое управление производственно-хозяйственной системой / П.И. Кононенко. – М.: ИТК «Дашков и К», 2003. – 272 с.

6) Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми розвитку легкового автомобілебудування на період до 2020 року» № 25-р від 15 січня 2014 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/25-2014-p>. – Заголовок з екрану.